

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

پیل - ۱ صانی - ۱۱

ضیا کولہ آلپ

نسخہ نمبر ۱۰ غروشدر

آبونہ شرائطی

سنہ لکی : ۵۰۰
آئی آبلق : ۲۵۰
غروشدر

کچوک مجموعہ

ادارہ خانہ سی

دیاریک

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبہ سی

تلفرنامیآ : دیاریک

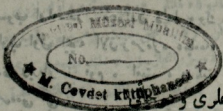
کچوک مجموعہ

۱۳۴۰
۱۹۲۲-۲۲۸

ہفتہ در چیمار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۲۰ ذی الحجہ سنہ ۳۴۰ بازار ایرتسی ۱۴ آگستوس سنہ ۳۳۸

مصاحبہ :

مفکورہ ناک نوعری

احتیاجی وارد در . عضویمز آذوتلی ، قاریونلی
مادہ لردن باشقہ سوبہ ، هواپدہ محتاجدر .
جمہیتزدہ وطنی مفکورہ دن باشقہ مسلیکی .
مائلوی ، بین الممال مفکورہ لردن در فیض
آلتی جمہوریۃ در .

ماکتہ زدہ کی فکری خستہ لفلردن بری در
مفکورہ لردن یا لکڑ بریستی دوعضو تاقی
ایدوب دیگر لری یا لکش عد ایتمکدر .
حالبوکہ عضویمز متنوع غالرہ محتاج
اولدانی کی ، جمہیتزدہ متدہ مفکورہ لردہ

جيتيڪ متعددہ مفڪورہ مالڪ اولہ سنڪ
 اوج بہي وارد : برنجيہي جيتيڪ متعدد
 زمرد حالندہ تجلی آتہ پيدر . جيت .
 حرق بر زمرد اولہرق نظرہ آئينرہ
 ملت ، آدي آير . سياسي بر زمرد
 اعتبار اولوزورہ دولت ، آديہ آڳاير .
 اخلاقي بر زمرد ماہيتندہ کورولورہ
 وطن ، ديہ آہلانير .
 حقوق نقطہ نظردي باقيايرہ . خلقہ
 تسيہ اولوزور .
 ونڪہ برابر ، اثر يا ودورت اسڪ
 ساسي عيني زمرد . چونکہ هيئي عيني
 جيتيڪ مختلف نقطہ نظر لودن آئس اولديني
 آدرور . پورونہ ملت ، وطن ، دولت ،
 وفاق مفڪورہ آرانندہ بيوڪ فرقار پوندي .
 ايڪنجيہي جيتيڪ متعدد جاملہ
 مسوب اولہ پيدر . جيتدن داها بيوڪ
 اولوب اوني ايچہ آان زمردہ جاملہ
 آدي ويرباير : قوم ، امت ، مدنيت
 زمردہي کي .
 مثلاً عمانلي نورڪري اسان اعتبارلہ
 بيوڪ تورڪ قومہ ، دين اعتبارلہ اسلام
 امتہ ، مدنيت اعتبارلہ آورويا بين الملقيتہ
 مسوبير .
 اوچنجيہي جيتيڪ متعدد نالي زمردہي

مخوي بولونہ پيدر . جيتدن داها کوجوڪ
 اولوب اونڪ ايچندہ بولونان زمردہ
 تالي زمردہ ديقيار : مر جيتيڪ ايچندہ استہلاڪ
 نقطہ نظرندن پري بريہ بگزهين فردلردن
 مرڪب زمردہ وار ، بولنہ سنف ناي
 ويرباير . بوندي باشقہ استحصال نقطہ نظرندن
 تقسيم اممالڪ حصولہ كثيرديكي مختلف اختصاص
 زمردہي وار : بولنہ دودہ مسلكي زمردہ
 آدي ويرباير . استہلاڪ آرانندہ درين
 فرقار بولونہي اجتاعي عدائتہ منافي اولديقندن
 صغلاڪ وجودي مونتدر . استحصال
 آرانندہك فرقار ايہہ اجتاعي تڪاملہ تابع
 اولہرق كيتديجہ آرنديقندو . جيتيڪ اساسي
 قسملري مسلكي زمردہ لورر . هر مسلكي
 زمردہ ايچندہ اہميتي معلوم بولونان
 عالہ زمردہي وار . بوندي آكلاشيلايرك
 عالہ زمردہي مسوب اولديقنري مسلكي
 زمردہك عضولري حڪمنندہ در ، مسلكي
 زمردہ لودہ مسوب بولونديقنري وطني زمردہك
 عضولري ماہيتندہ در . او حالہ ، عالہ
 مفڪورہ سنڪ مسلكي مفڪورہ تابع اولہي
 مسلكي مفڪورہ نڪدہ وطن مفڪورہ سني
 متبوع طائيفسي لازم گلزي ؟
 كورولورك وطن مفڪورہي ، ديكر
 مفڪورہ اساندر . جاملر كندپلر

آلمان سوویالیستاری ، عمومی حرب
اثانسنده ، صنف مفكوره ، فی ، وطن مفكوره ، سنك
فوقنده تلقی ایدر ك اوردونی انجلا له دوچار
ایله دكاردن ، آلمان ماتنك بوكونی اضاحلال
واسارته سبب اولدیله .

حالبوکه فرانسه ، انگلیز ، ایطالیان
سوویالیستلری وطن مفكوره فی ، صنف
مفكوره سنك فوقنده كوردكاردن ، حرب
اثانسنده ماتلرنك اوردولنی انحلال تهاك سنه
صوقه حق حرکتدن صاقیندیله .

متارکه دن سوکرا ، استانبولک بعض
تورک ما بوغانده ملی مفكوره فی ترك ایدر ك
بین المللی مفكوره بو بوک بر قیمت وردیلر ماتلر
جهینك تشكیلدن بو بوک امیدله دوشدیلر .
حالبوکه مثلر جمعیتی یوقدی واوله ایزدی .

ممكن اولو ، آنجیق مدیت زمره صو ، ماهیتده
مؤده سز و اعجاز سز بره مثلر جامه سی هدی .
چونکه ، بین المللی زمره نك حقیق
بر جمعیت ماهیتی حائز اوله رق جهان سیاستده
كرچككن ناظم اوله ییله سی ایچین ، اولو

بو تون مثلر آراسنده مشترك بر وجدان
بولونسی ، ثانیاً بو زمره نك بر دولت
کبی تشریحی ، قضائی ، اجرائی قوتله
برابر ملی حرب تشکیلاتلرندن داها قوتلی
بر اوردو و دونامه مالک اوله سی لازمی .

مخصوص حقوقی ، سیاسی ، عسکری ، اقتصادی
تشکیلاتلره ، مالک اوله دقلری ایچین ،
اجتماعی عضویت ماهیتی حائز دکلر لر ،
بونلر ك استاده لری ده جمعیتلر یعنی وطنی
زمره لدر . ثانی زمره لر ایسه ، جهینك یعنی

اجتماعی عضویتك بر كوكچوك عضونن
هبارندر . اجتماعی تشکیلاتك قوتلیمه صاحب
حقوقی ، سیاسی ، عسکری ، اقتصادی
تشکیلاتلره مالک بولونان زمره ، جمعیتدر .
جهیت ایسه وطن ، ملت ، دولت ، خاق

آدلر فی وردیکمز مشرک وجدانی هیتدن هبارندر .
بواقده لر کوستریورکه مفكوره بر دکل .
مته ددر . هر مفكوره نك ، آبی بر قیتمی ،
باشقه بر خدمتی و ادر . یالکزر بر مفكوره به
باغلا نوب دیگر لینه قیمت بر مملک دوشرو
دکلر . بواقیده صایدیمز مفكوره لر
آراسنده تناقض و منافات بولونق شویله

دورسون ، بالعکس بری بر نك لازم
ولمزومیارلر .
شوقادار وارکه بو مفكوره لک هپی
قیمتلی اوله برابر . آرالزده قیمت اعتبارله
درجات واردر . هیچ بر زمان مادون
بر مفكوره فی مافوق بر مفكوره به تقابیم
ایتمه ایله . مثلا ، سوویالیزم طریق ،
صنف مفكوره سنه مستددر .

شوقادار وارکه بو مفكوره لک هپی
قیمتلی اوله برابر . آرالزده قیمت اعتبارله
درجات واردر . هیچ بر زمان مادون
بر مفكوره فی مافوق بر مفكوره به تقابیم
ایتمه ایله . مثلا ، سوویالیزم طریق ،
صنف مفكوره سنه مستددر .

بوشرطلارك هيچ بر زمان حصوله كلبه جي ميدانده اولد بقدن بويله موهرم بر ملنلر جينيته اييد باغلايوبده آلدانقدنسه مل قوتلره و وطني تشكيلاتلره استناد ايتك اك عاقلانه حركتدر .

ضيا كوك آلب

تورك دولتنك تكامل

(۸)

ايل و اولوس

شيمدي به قدر توصيف اينديكمز تورك جمينلر نده بوتون فردلر مستحصل ايديلر . فردلر كي بوي بكارى ، ايل بكارى ده سودورلرني اولتاتير ، اولنلر كاييرله چكينيئرلردى . اولر نده صنف فرقلرى ، طبقه لر ، قاستلر يوقدى .

فقط ، ايلارك هيسن بوانموزجه منسوب ظن ايتك دوغرو دكادر ، بضا ايل ، توركدن يا خود تاماردن باشقه ايللرى ، بوللرى سلحه نائل ايتك ، قان عواسمدن منع ايله ، ايتك ايچين نايبتى آلتنه ، ايردى : محمود كاشغرى ، ايچاق ايلانك بولقلرى زورده اسارت آلتنه آلدقلىرى ، بونك لوزر بيه بوقومك كندى كنديسنه ، قاره

بلاق ، آدبى و ريكتى ، سوكرادن اسارتدن قورتولدينى- و باور . بلاق = و بلاق ، نوركارينك سوكرالى ، اولاج ، دولتى تاسيس اينديگى ده ، ده كيني آكلاتيور .

شيمدي به قدار كورديكمز ايل انموزجه نده رنگار غير مساى طبقه لرك تمثالى دكلدى . و بوي انموزجه . ايسه حاكم اولان (ايل) ك فردلر نه ، اولك بكاره دنبايردى . محكوم اولان قومك فردلر نده ، قاره ك بكاره ، دنبايردى بوقارنده كورديكمز و حيله محكوم اولان قوم و قاره صفتنى كندى اختياريله قبول ايديردى . چونكه ، بوصفت هم مآثم علامتدير ، هم ده قوزولنى و انتظام آلتق ايچين دائمى بر ساقفدر .

وندن باشقه ، محكوم اولان قومك تشكيلات و تقسيانده (ايل) ، (دي) كي آربستوقرايتك واح ارازه تسييرلر قوللاييلمازدى . و تعبيرلر آق ك بكاره مخصوصدى . قاره ك بكارك شيرتلىر نه ، اولوس ، ، بونك قسملرى اولان طائفه لر ده ، اوباق ، آدى و بر بايردى . كولاره و جارييله ده ، قول ، ، كوز ، ناملرى و بر بايردى .

اسي ورك بيلر ده بوايي تشكيلاتى

گویستن افاده لر آزدکلدر : ایانی اولونی
 آلدی یتدی، ایانی او یغانی برابر کوتوردی،
 ایله کونه قارشى و یاره اغیاره قارشى ،
 ایادن کوندن خارج و نه خواستک ، نه ده
 هوامک قبول ایلمه، چکشی .
 اورخون کتبه ندهده و قاره قلمق
 بودونی ، تعمیرى واردر ، برده و ایام ،
 آتام هانی ، ، والی واردرک و ایام ،
 او یغان هانی و دیمک اوله حق دهاسورالری
 و ایانی، عشیرتی آلدی یتدی ، و ایادز علان
 حاج و کی فاده زده و اولایام شدر ، و ایلم
 ماننداشلره یا بائجبارک مجرحی مناسه در .
 اولوی ایل، ده موقراسی ایله امیرالزیدن
 مرکب برجه یتدی . و ناموزجک مثالی بی .
 اسکی یونان ولایتین سینه لرند ، مدنلرند
 کوروز ، بو مدینه لردهده وطنداش حقوقنه
 مالک حر پارتیه نر ، برده و کاتب اولان
 و پاهیس ، لاله ، قلیانت و واردی .
 اسکی زرکلرده یازیدن موقند و اولانلر
 آق کیکلردی : بو نلرک آشاغیسندهده
 قاره اولوسار و او یغانلر واردی .
 بر مرکب جبهتک ایچنده و ایل و
 زمره بی شه برده موقراسیدن عبارتدی چونکه
 (ایل) بو توفردلری برینه مساوی ایبار .
 بونلره هپسی خاق مجلسلرند اعضا ایبار .

وطنداشلق حقوقندن محروم اولان یا لکنز
 قاره کیکلردی . امیربالزمده ، یا لکنز بونلر
 حقنده اجرا اولونیوردی . مع سافیه ،
 بر مدت سوکرا ، قاره کیکلر اولان تورکلر
 و اسانلریله دینلری مشترک اولدیلرند -
 یاواش یاواش آتی کیکلره قایناک، رق اولنله
 مساوی بر درجه به کلیرلردی .
 اسکی تورکلرده و یله ننج بل قبله تابع
 و مشوع حاله کن ایکی ایلک سوکرا دن
 برلشهرک ده موقراتیک رایل مالنه کلری
 چرق کورولر : مثلا دو قوز اوغوزلر
 او یغوزلر فوج حق اوله رق حاکم اولدیلر
 فقط ، بر مدت سوکرا بو ایکی قوم ،
 هیچ آریله ماه حق بر صورتده بری رینه
 قاریشیلر . شرقی اورویا بده اولر
 و اوغوزلر ، بیچکلر حاکم اولدیلر .
 بو ایکی سنک برلشهرکندن و قومان و ماتی
 ظهور ایتدی . کاشغرده ، ساورالته ردهده
 اوغوزلرک و قلاج ، قارق ، آچاری ،
 قانقلی ، کی تورکن قوملرینی ساکینی آلتنه
 آلدیغی کورسورز فقط ، بونلر آرزمان
 سوکرا اوغوزلرک سازهده او یغوزلری
 و او کورلری و حکمه کیردیلر بو مساویا شه بر
 درجه به کلدی که تورکن دیمک اوغوز دیمک اولدی .
صیا کولک آلپ

خلق ماصالی :

هو پتورلش، بو قوشمه له قاندا ورمك ابستردى .
 بركون كوكلندن بوبله بقوشمه غيرلادى :
 بوراده سونج يوق، دردچوق، كدرچوق،
 ابستم بر آلتون يورده وارايم :
 طالم آرابوب بولادى نى .

بارى بن كزهيم ، اونى آرايم . . .
 بو قوشمه ، كل اوغلانى و بريلش برقرار
 قارشينده بيراندى : غربت چيچق ا
 او ، ناسيلسه ، شرقى سويلر كن ، كندى
 خبرى اولمادن بوقرارى ورمشدى .
 هر آقشام يالگن قالنجه بوپولد،كى قوشمه لرى
 تكرار ادر دوروردى :

ديورلر هر كك نصبي وارمش ،
 اواراست گلدم بن بو طوبراقده . . .
 بوراده دكسه باشقه بردهدر :
 كدهيم ، آرايم اونى اوزاقده . . .

كل اوغلانك قلبنده بو اوزاقلره كيتك ،
 طالنى آراق فكري عرينك اوزون
 وقار اقلق آيجه منده بر شيمشك كى بارلا، شدى .
 اوركون ، دافارجنه برقات چاشير و بر آز
 اككله پذير قوبدى . دافارجنى سيرته
 باغلادى . سدندن آريلان برايجى كى ،
 باشقه رلرده قيمت برناق ايديله دوغرىنى
 شهره وداع ابدى . ييا اولهرق ، باشنى
 آلدى ، غربت چيچدى .

كل اوغلان

غير بر بابلك اوج اوغل واردي .
 بو بوك اوغلنى ديشندن، طرفاغدن آرتيردق
 نصيه كوندره شدى . بونى بر علم آدامى
 پايجقدى . كوچوك اوغلان ايلرله كندى
 دكاننى بيراقه چقدى . اور تانجه اوغلنه كانجه
 بوكا ويره جلك هيج برشنى قالموردى .
 حتى بوكا بر آديله قويماشدى . اهميتيز آكنى
 كوسترهك اوزره اوكا داما ، كل اوغلان ،
 ساغبرردى . بو سورته ، بوتون محله ايلر
 آراينده اونك آدى ، كل اوغلانله قالمشدى .
 كل اوغلان ، هنوز بدى ياشينده بكن
 آكندى النك امكله قازانعه باشلادى . حلالق ،
 قهوه جى باماقانى ، اشجى چيراقانى . آياق سانجيامنى
 كى رچوق ايشاره كيردى . اله بك آز
 بارا كچه بيايوردى . اوزايى ياشنه قدار
 تورلو سقبتييلر ايچنده ياشادى . بو ياشه
 كيرنجه ، كندى نهنه كووه ن نام برارلك
 اولدى . آرتق ، بو بوك ايشاره كيرمك ، شان
 قازانق ، بو بوك بر آدام اونق ايستبوردى .
 كل اوغلان ، آراسيرا شمر سويلمكده
 پلننر ، پانق قوشمه لر دوروردى . كوكلنك

جنسی مرصدن خزینه او داری واردی . کل
 اوغلان ه بوراده طالع می ده نه به یلیرزه دیدی سیاح
 چو جو قله ، بو یوک سو نخل له قوله یا نلاشدیلر .
 قوله نك ياننه كلنجه ، بوجه بر آفاجك آلتنده
 برده و قاریسنگ دیکیش دیکمگده اولدیفنی
 کوردیلر . او ، آرقه سنی بوله دوشرو
 چورمش اولدیفندن چو جو قله کوره ممدی ،
 فقط چو جو قله اونک قازان قادار قاقا - فی ،
 طولوماره بکرمین مملرینی ، برج کبی
 کووده سنی ایچه کوره سیایورلردی . ده و
 قاریسی صاغ ممدی سول اوموزینه ، سول
 ممدی صاغ اوموزینه آتمشدی . کل اوغلان ،
 آرداشلرینه یاواشجه ه هیز ده وقاریسنگ ،
 ممدی امعلم . ممدی امرسنگ ، اوغولری
 اوله جنمزدن ، زنی قولای قولای ییه مزه
 مکرکه چوقی آچیمش اوله ا دیدی .
 هپسی ، یارماقارینگ اوجنه باصرق ، ده و
 قاریسنگ یاننه کل دیار . ایکیسی صاغ ممدی ،
 ایکیسی ده سول ممدی صاریله رق ، سودپکارک
 اولوغندن صوابچر کبی قاقا ه ایچدیلر .
 ده ولرک قازنه نوره ، برده و قاریسنگ
 ممدی امنار اونک سوت اولادی اولورلردی ،
 ده و قاریسی آرتق اولغری ییه ممدی ،
 ده و قاریسی ، باشنی چورنجه دورت
 چو جو غلک مملرینی امدیکی کوردی .

مگر کل اوغلان تی طالعنی آرامه ،
 چیمش باشقه چو جو قله و ارمش . کل
 اوغلان ، یوله کیدرکن رنجی کون اورخانه
 ایکنجی کون اورخانه ، اوچنجی کون نارخانه
 راست کادی . بوزلده کل اوغلان کبی
 داخارجنی اومه وزنده بر کوچوک سر آتشتی
 ایدیله . هپسی اوله اون ایکی یاشاری آراسته
 بو اونا ب بودورت کوچوک سر سوری آرقداش
 اولدیله . ونلر زبه کیده جکلرینی ییلمیورلردی .
 کیندکلیری برده نه یاپه جکلرینه دآرده هیچ بر
 قرادلی وقدی . فقط ، قلیبری آندیلرینه اوزافدن
 کو اومسین امیدلرله دو اوایدی . بر توف مراد لرینه
 ابره جکلری روح لرینه بزلیجه وعدا یدیلش
 کیددی . کوچوچوک روحلر ده سارسیلماز
 بر امانلری واردی . اسکی قهرمانان کبی
 طالع لرینه کووه نیورلر ، نهاکلره آتیمقدن
 ارککجه نه ، رفوق دو بو یورلردی .
 کل اوغلان آرداشساری بوجه بوجه
 داغلردن آتدیله ، جوشقون جوشقون
 ایرماقاردن کچدیله ، نهایت ، ایصنر بر
 چولک بو یوک بر اماغه یا کاشدیفنی نقطه ده ،
 بشیل بروادی به کیردیله . بوراده تپسی
 پولوتاره اولاشان سوماک مرصدن رفوله
 کوردیلر . قوله نك شرق طرفنده سوماک
 مرصدن بر سرای ، غرب طرفنده نه هپنی

دهو قاریبی - سز هیکز اولاد لرم اولدیکز . آرتق سزه برشی یاهمام . بو کیجه مسافرم اولیکز . یازین یولو کزده دوام المدرسکز .

کل اوغلان - پکی تیز حکم ، بو کیجه سکا مسافر اولورز . ذاتاً آنهم نر اورکن بکا وسیت ایشدی . برز بویرسم برابه کلوب آبلانی کور، می بندر جای ایشدی . ایشته بنده آرنداشارمله برابر سنی تورمه کادیم .

دهو قاریبی . کل اوغلانک حبله سنه قارشی حبله یابین ایشدوردی . مقصدی .

کیجه ، برقاری می اووندنیل سوکرا . اسکی زمانله دهو عارینه فولاق آسما یوق ، طاسی طیبایرق حقیقی یئکدی . فقط سوس اولاد لری اوبایقن سکه اوطا یوردی .

دهو قاریبی کل اوغلان سزه ایشدی . اوده احتیاطی جلونمه قرار ویردی . آفشام اولونجه ییغیله یارماغی یاردی . ایچینه طوز دولدوردی . کندی کدینه . آرتق کیجه وزله اوبو کیر سراه دیدی . دهو قاریبی ، چوجوقلر ، سودکازی

یکاردن برضیافت چکندی ، یکلنز سوزرا ، یانای اوداسنی نوسره رک چکبندی چوجوقلر یانای کیردیلر . یانکز کل اوغلان اویومادی .

آرنداشاری در حال اویودیلر .

دهو قاریبی یاریم ساعت سوکرا ، چوجوقلرک اویوبوب اویومادینی آکلامق ایچین اودانک قاید سنه کلدی ، یواشجه باغردی :

دهو قاریبی - او یور او یایق کیم واره کل اوغلان - بن وارم . تزه ا

دهو قاریبی - نیچین اویومازک . کل اوغلان ا

کل اوغلان - آنهم بکا مرکیجه بر طواومیا قیماقل دوندورما یلاردی . اونی یاز ، اویوردم . ششیمدی اونی سبکم ایچین اویوقوم قاچدی . برتور او اویومه سورم .

دهو قاریبی - سوت ماندراده ماندرای برابه بر ساعت داغ باشنده قاروار سده اوده یاریم ساعت اوزافده دوندورما ایچی ساعته قادر حاضر اوله یاز :

کل اوغلان - اوج ساعت اولسه ییله ضرری یوق چونکه ، دوندورما اولمازسه صباحه قادر اویوبویه مایه جنم .

دهو قاریبی - پکی اوله ایسه بکله ایچی ساعته قادر دوندورما ایله برابه کل حکمه - وز ویریم .

دهو قاریبی کئیدی . ماندرادن سوت ، قارلی داغدن قار کئیردی . دوندورما یی پایوب کل اوغلانک اودنه قوبدی کل اوغلان

الماسیه ، بهای ، قوزو دولامی ایستمدی .
 دهو قاریسی ، نك ، كل اوغلان اوپوسون .
 دییه مایستمدی کی پیشیروب آتیر سیوردی .
 سونك یئکی باقی ایچین ، نه آغله کیتک
 مجبور اولدی . آغلیک بر بوچوق ساهت
 اوزاق اولدینی کل اوغلان ییلوردی .
 بو سراده ، کونش ایلک ایشقربله افق
 بالذلامه باشلادی . کل اوغلان آرداشلری
 اویاندردی . کوشکک قولنه کیره رک ده بر
 قاپیسی آردن - سورمه دیلر . قولنك
 تپسندگی کرینی برینه چیقردی ده وقاریسنگ
 کیری کلمنی بکله دیلر .

راز سوکراده وقاریسی کادی . چوجوقلری
 کوشکده بوله ماخه قاجیش اولدقاری غن
 ایندی . بو آنده قولنك تپسندن کولشیر ،
 فهقهلر ایشیددی ، برده ، نه کورسون ،
 چوجوقلر قولنك تپسندگی همان قولیه
 هجوم ایندی . قولنك ده بر قاپیسی صم - بقی
 قابا شدی . ده وقاریسی ، حدقلننه پایه چینی
 شاشیردی . چوجوقلر ، قاپی بی آچکله
 دییه باغیردی . چوجوقلر ، بو قاریده تورکو
 سولبه رک او بنایوردلردی :

ای یالنجی - سوت آنده ص ۱
 سن ایستمدک بزى بلك .
 سندن داها قورنازى بزى .
 چکک سندن تورلو بلك .

آرداشلری اویاندی . دوندورمان کوزلجه
 ییدیلر . آرداشلری بیکدن اوپودیلر .
 کل اوغلانده اوپور کی یانقده اوزاندی .
 یاریم ساعت کچرکچمز ، ده وقاریسی بیکدن
 قاپی به کادی . یاواغی - سه باغیردی :
 ده وقاریسی .. اوپور اوپاتیق ، کیم وار ؟
 کل اوغلان - بن وارم تیزه ا
 ده وقاریسی - نه دن اوپومازسک کل اوغلان ؟
 کل اوغلان - آتیم دوندورمان
 سوکرا بکا املاقیه لی بر سو - ورده کی
 پیشیریدی . اونی یادکن سوکرا راحتجه
 اوپوردم .

دهو قاریسی - قوبونلر آغیلده .
 آغیاسه بورابه بر بوچوق ساعت اوزاق .
 دیماکله نه ایکی ساعت بکله به چکسک .
 کل اوغلان - بکلرم تیزه ا
 ایکی - ساعت سوکرا ، چوجوقلر سو
 پوره کونده ییدیلر ، تکرار یاناه ، کیروب
 اوپودیلر . یاریم - ساعت سوکرا ، دهو
 قاریسی بینه کادی .

دهو قاریسی - اوپور اوپاتیق کیم وار ؟
 کل اوغلان - بن وارم تیزه ا
 دهو قاریسی - نیچین اوپومازسک کل اوغلان ؟
 کل اوغلان - بو - سرده ، بر نپسی بانلاوا
 ایستمدی . بوندی سوکراده ، سیرلسه

گل اوغلان آرنداشلارینه یلواشجه
 شووزلری سوله دی :
 — بن قولدن آشاغی اینجه کم .
 آلاهی ایچین کندیمی اوکا تسلیم ایدجه کم .
 دمو قاریسی بکا برشی باه ماز ، سز هیچ
 فورق بک !
 گل اوغلان ، کندیمی قولنک بخره سندن
 سازه قیدی . دمو قاریسی صاغ النی اوزاتهرق
 گل اوغلانی اورادن آدی . سول الذده
 طوقنده اولدنی برچواک ایچنه قویدی .
 چواک آفرینی سیهجه ، باغلا دی ،
 دیدی که — گل اوغلان ، برحاکدهده بکا
 بر او جزیابده کوریم . شیمیدی ، مو طباغه
 یددیورم ، دیشلری طاقوب کله جکم ،
 سنی قیشیر قیشیر یه جکم .
 گل اوغلان — یه بیلیرسه که هافیندر
 اواسون تیزه !
 دمو قاریسی ، مو طباغه فوشدی .
 گل اوغلان ، هانت جبدن چبقاردنی کوجوک
 بریچانه چوالی باردی ، ایچیندن چبقیدی .
 باغچهده ، دمو قاریسک سوکیل بز اغیسی
 اونلارردی . گل اوغلان اوننی طوتدی ،
 کتیردی ، چواک ایچنه قویدی . آفرینی
 صیم سیتی باغلا دی . کندیمی ، سازلرک
 آراسنه کپررک سانلاندی .

دمو قاریسی ، دمو قاریسی ،
 کتیدی باغک تام یاریسی !
 بک طباغایدی دوندورماکز .
 قایماقایدی محالی . . .
 بزى گوشه فوندورماکز ،
 سزى ایتدی فقیر گی ...
 دمو قاریسی ، دمو قاریسی !
 کتیدی سونک تام یاریسی !
 نه کوزلدی سو بوره کی ؟
 تیرتیوردی المسیه !
 خراب ایتدک هپ ، مدنی
 باقلاوادی یه یه .
 دمو قاریسی ، دمو قاریسی !
 یتدی باغک تام یاریسی !
 دمو قاریسی بووزلری ایشیدنجه قاپینی
 قیرمی ایچین بر قازما آوامه کتیدی .
 دمو قاریسی قازمالا کاناچه ، گل اوغلان
 سوردی :
 — تیزه ، بوقازمه ایله نه یاه چفلمک ؟
 — قولینی ببقچم .
 — قولینی نیچین ببقیق ایتدیورماکز ؟
 — سنی اله کپیرمک ایچین .
 — یا ، بن کدی اختیاره یانکه
 کلیریم ؟
 — اووقش سنی اولدم کی شورم .

بېشېنجه چو جو قارلرک بوجە - و کو دىلرک
تېنەندە شافراق تېنەنمەلرە لولوشدۇلرېنى كوردى .
دەو قارىسى - اورا بە ناسل چىقدى .

ئىل اوغلاق ؟

ئىل اوغلاق - تىزە ، آخاچك آلتىنە برە اون ،
اولىك اوستە ، برىچاق ، چاچك اوستە تېنە برە اون
قوبۇق برىمىدون بايدىم . بوسە بو تېنە
باغدىق آخاچلرک تېنەنە قانار چىقىم .
دەو قارىسى ، جان ، كوشىك كىندى .

برچوق سابونلرە چانار كىتىردى . برى برى
اوزىنە اېتىق بايدىك برىمىدون بايدىم .
بۇك اوزىنە چىقىم ، آياقلىرى كىلىدىك .
شاياقلىرىنى ، بارماقلىرىنى قان آقە باشلايدى .
برىق تېنە برىمىدون تېنەنە قان رە وارانلايدى .
دەو قارىسى ، رازى سوكرامىك كوچلەك رىدىن
قالقىدىق ، بالە ، كىتىرەك كىندى .

ئىل اوغلاق ن آرقداشلىرىنە ، آخاچلردىن
اينەلم ، ايرماقلىق بوزەرك قارشى ساچە
كېچىلم ، دىدى . چو جو قارلر برى باق كى
بوزەرك سوبك ار تېنە بو تېنە .
دەو قارىسى ، كوشكار دىن تېنە ، چو جو قارى
قارشى ساچەلە كوردى .

دەو قارىسى - اورا بە ناسل كېتىدۇ .

ئىل اوغلاق !

ئىل اوغلاق - تېنە ، ايرماقلىق اور تېنە

بو آند ، دەو قارىسى كادى . قازمە كى
دىشلرېنى آخىزىنە طاقشىدى . چەرەسى
غەربلردىن ، زىبايلردىن داھانور قونج برى ساكە
كېرەشىدى . فوشە رىق كادى . چولى
ياقە لا بىرق آخىزىنە كوردى . چولاب بار
اېتىدەك مېخلىق تېك باشلايدى . مېشى
يىكەن سوكرام ، اللە بو كۆل كى برى
قالدى . ، رەنەدر ، سېجا ، ، دىيارلر
كوزلرېنە دوشرو بو كىندى ، باقىدى ، برە
نە كوردى . ؟ برىچىك - سوكرامىسى
ودىنلا بو زىنە برىك نازامى اولان بو زاغىسى
مېش ، قورومى اننە قاششىدى . بو تېنە
كوردىنچە ، دەو قارىسى چىقىدىن رە دوشدى ،
بايدى .

ئىل اوغلاق ، دەو قارىسىك بايدىق
كوردىنچە آرقداشلىرىنە قولەن يانكاز ، قاچىلم
دىدى . آرقداشلىرى قولەن ايرماقلىق دوشرو
قوشىمە باشلايدىلر . دەو قارىسى آيدى .
بۇنلرک ايرماقلىق دوشرو قوشىقدى اولدىلرېنى
كوردىنچە آرقداشلىق كېتىدى . چو جو قارلر
ايرماقلىق كىتابىمە كادىلر . اورا بە بوجە
- و كود آخاچلرې واددى . ئىل اوغلاق ،
چىپاق مېرىم برى آخاچك تېنە ، چىچالم ،
دىدى . مېرىم مېزان مېنارە قانار بو كىك
برى آخاچك تېنە چىقىدى ، دەو قارىسى

بر درگرمین طاشی بو اولادق . اوکا باصرق بو طرفه بکدک .
 دهوقاریسی - او حاده بکله بک شیمدی مزه
 پتیشیم .
 دهوقاریسی هان یاقینده کی درگرمینه قوشدی .
 اورادق بر درگرمین طاشی کتیره رک ابرماغک
 اورنه منه آندی . طاش ابرماغک چوق درین
 اولان دینه دالدی . دهوقاریسی ابرماغک
 اورنه منده کرچکدن بر آتلاما طاشی
 وارمش کی بر آغانی ابرماغک اورنه منه
 آندی . آغانی بوشلغ کنجیه . کومم راه به سوبه
 ایچنه دوشدی . دهوقاریسی بوزمه یلم بوددی .
 وجودی داغ پارچه سی قدار آقردی .
 چوقا جان کورده کورکلکی سولره بر قاج کره
 دالوب چیقدی . کنجایت بوغولدی . کیتدی .
 دل اوغلان . دهوقاریسنگ بوغولدی
 کورونجه ، سوده بوزره رک یانه کادی .
 طیرما هرق باشنگ اوغنه چیدی . چاقوله
 دهوقاریسنگ کوزلرینی قولاقلرینی کسوب
 چیقاردی . بوغوری داخار جفته قویقدن
 سوکرا ابرماغک قیسنه دوندی . آرقداشلرله
 برابر ، او ملکنگ ، پای نخشنه کیتدی . دهو
 قاریسنگ کوزلرله قولاقلرینی باشسهاک
 سرایت کونوردیلر . دهوقاریسی سنه لرده بری
 ملکتی خراب ایشدی . پادشاه ، یکم بوده و

قاریسی اولدورورسه اوکا بویوک مکاناتلر
 ویره چکنی اعلان ایشدی . پادشاه کل
 اوغلانله آرقداشلرینه ناسیل بر مکانات
 ایسترسکز ؟ دینه سوردی . کل اوغلان
 دهو قاریسنگ خزینه لرینی زه و بر برسه کتی
 باشقه هیچ برشی ایستمه زه دیدی .
 پادشاه ، بو خزینه لر زانا سز کدره
 دیره رک من رینه فرق قاطیر و بردی . اولری مالرینی
 کتیره ک ایچین دهوقاریسنگ کوشکنه کوندردی .
 بوغور ، اوراده کی خزینه لرلی آرالنده
 خشم ایندیلر . هر بری جسمه سی
 کندی قطارله پای نخشنه کیتدی . دورت
 آرقداش برر قوناق صابین آلدیلر . برر
 دکان آچدیلر . ایش کوچ صاحب اولدیلر .

ضیا کولک آلب

صفت مسئلسی :

صیتمه خسته لقلری و - بوری - پیکلرک
 فناقلری
 ملک زده موجود خسته لقلردن فناق
 پایق اهنارله اک باشده اولانی صیتمه
 خسته لقلدر . بو خسته لقلک وردیکی نقات
 بک چوقدر . داهانوز آسته - ننگ قوجاغنده
 دیاسنی کورمه دن اولهن پلک چوق چوق

وارد . صافلام آداملری چورونهن ،
 گلکی رنگاری برنوبه . صاب ساری یالاز ،
 برچوق هانهلری چوجونمز اوچالمرز
 بیراقن ، نسانلری کتدیجه جابزلاندیران هپ
 صیتمه خسته لقی در . اوللری دیاک مرطرفنده
 بزده اولدیقی کبی منتشر سورتمه بوخسته لقی
 موجوددی . فقط مدتی ملنار چالیشه
 چالیشه ، ماکنلرندن قاندر دیرلر اوا که سنده
 ایسه دنیا قورولدی قورولدی .
 بوخسته لقی ایسته دیکی کی حکمنی اجرا
 ایدیور . باطامه دیار بکرده رومی حزراک
 باشندن باشلار و تشرینلر قالدیر دوام ایدر ،
 شمدی نام دلیمه منه میدان آلدینی زمانلردر .
 صیتمه ک چوق شکارلی وارد . بعضاً
 قیرمه اله باشلار سوکرا و کتک سیجالتق
 یاز . بعضاً ده دوشورون دوشوریه
 صیجاناقله باشلار . کون آیری نوبلر
 یانن نومی اولدیقی کی هر کون کلنلری ده
 وارد . هیچ آرا ورمین ، انسانی
 دائمی آنشرا ایچنده بولندوران شکارلی ده
 وارد . خسته لقی زبانه آبی آبی
 قوسهلر ، اسمال ، حتی دزانتی شکانده
 کانلی جراحتی اسمالر پادیشی کی قولر کی
 شدتی اسمال وولانقیلریله یاز . بوخسته
 لقلری یالاز سوری سینکلرک انسانی انصافه

نقل ایندیکی هپ صیتمه حیوانیچقلردر ،
 بو حیوانیچقلر انسانیلرک قانلریک ایچنده
 وجودی بسله ن قرمنی بو اولاقلر
 او قنده بووانی باهرق هم نانی اورده یور ،
 همده بسله نرک بو اولاقلری خراب
 ایدیور . اولک ایچیندرک انسانی برتوت
 آری می برکونده بت بگز کبار . ساری
 طوقرق رنگلی آبر . ابلک نوبلرده
 علاج آلمایانلرک خسته لقی دوام ایدر .
 دالاقری یور . صیتمه حیوانیچقلرک
 آناجلری لاقده پیدا اولور . صیتمه
 مندناشیر . کزلی نوبلر یاز . باواش
 باواش انسانی قوندن دوشورور . و جردک
 قن یانن ماکنلرینی بوزار . الحامل
 بر صیتمه دن برچوق درد ده پیدا اولور .
 صیتمه خسته لقی سولفاوا ای ایدر .
 خسته لک شکار و جنسه کوره سولفاوا
 آلتی اصولی وارد .
 صافلام آدامه صیتمه ن آوندا ، آدی
 سیوری سینکلر کچریور . بو سینکلر صیتمه
 حیوانیچقلرینی صیتمه به طوموش خسته لک
 قانلرینی فیهرک ایچلرینه آیلورلر و صافلام
 انسانیلری ابصیرق کچریورلر . بو سینک
 بو بو کچرلر . باشندن توروغنه قانداردودر .
 بلی وکوک دکدر . قوندینی زمان باش

دیواره یاقین ، قوروق طرفی قاقیق در .
 سیوری - سینکار همومیتله دورغون سولره
 صیجان مو - خارده بومورطلرینی براقیر
 واوره تیرلر . بنده عاینه هر نوم باناقلی ،
 دورغون سولر و کولچکار . اوستی آچیق ، ایشله مین
 قورولر ، دره لرك کینلارنده اوقاق اوقاق
 چوقورلرده قالمش سولر هب سیوری
 سینکار ایچین بر بومورطلامه ویاورولرینی
 اورده هل اولور . دورغون سولر
 هر کوفه لاریشدرسه ، سیوری سینک
 بومورطلمنی اورده من ، سولرك اوقه ، باغ
 دوکولسه ، یاورولری نفس آلاماز ، اولور .
 نه وقت دره لرمنك ، چاپلرمزك ایکی طرفه
 منظم رهنجیمار پایایرسه ، اونده برده بولونان
 بانامقلر و کولچکار قوروتولورسه ، هر کله کی
 باشی بوش بیر اقلمش سولریمزك دیزنی المزه
 آیرسه ق سیوری - سینکار دن قوروتاورز .
 یکدن کسه خسته اولماز . اسکی خسته لریمزی ده
 ندای ایدرز . وصیته ده اورنادن قاققار .
 دکامونق اولقی ایچین اسالی و کیش بر صعبه
 تشکبالیله ایشه باشلاق لازمدر .
 قورونق ایچین : باناملرمزه جنبتک
 بالازسه ق کندمزی سیوری سینکدن قورقاره
 سیارز . دنی فقیر ، زککین هب یادیره
 ییلماید . هله چوجولری بومصدغی حماده
 جینلکمز بر اقی ایچین بونک بر مالهوی

تصانقندر . جینلکمز اولورنی صاعلام
 برو حوده یاشایله ماز . ضروری اولورنی
 جنبتک قولانامایانلره آزهدوره بش کونده
 اوست اوسته ایکی کون بو و کار ایچین ماله ایه کونده
 آلتش ساتقیفرام - و لقاتو آلرینی دسبه ایدرم .
 دیار بکر خسته : خانه بی

بانژیواوخی
 ابراهیم خلیل

فکری حوادیلر :

دیار بکر سالنامه سی

دیار بکر ولایتی جانلی رتار نیموزده - بیدر .
 بش بیک سنه دن بری تاریخ صحنه - سنه
 چیقمش اولان بولولک اوزماندن بری بر
 چوق مدیترک بشیکی اولاشدر . بومدیترک
 ایزلرنی طاشلر اوزرنده کی یازیلره - سمار دن .
 سوزلره جدولردن ، حقیقیه دئر دها بر
 چوق ازلردن بر کتاب کی اوقومق سندر .
 بونق باشقه ، دیار بکر ولایتی ، جانلی
 بر انوش افا و توه - بیدر . مختلف صرته
 ملیناره ، دینلره و مذهلره منسوب بر چوق
 طائفه لر بولولکده بر ارجه یاشا قده در .
 تام کوچیه ، باریم کوچیه ، مقیم عشرت ،
 آغا کوی ، اهالی کوی ، شهر نامه لر به تصنیف
 ایدیلرین مختلف اجناسی اوزدچارک جه منی
 بوراده یانه یانه کور - پیلر سکر

تاریخ علمی ، یوقسه صنعتی ؟
پرسؤاله جواب و برمدن اول ، تاریخ
برمیدر . منطدی ؟ ، مسئله سی - حل
ایتمک لازم .

دور قاهه کوره ایتمک تورلو تاریخ
واردر : بری شیتی (اوپزه قتیف) تاریخدر .
دیگری ملی تاریخدر .

شیتی تاریخ ، واقعه لری اولدینی کی
کورمکه چایشیر . بونده ، فوق اولوق ایچین ،
و تیقلری ایچمدن ایجه تئقید ایدر ،
و تیقلری آبدنره فوتقول ایدر . تاریخی
اسولک بوتون قاهه لرینه رعایت ایدرک ،
کچمش زمانده کی واقعه لری بیکدن دیرلتمک ،
بیکدن جانلاندیره ، چایشیر . معنایه ،
یوناریخ واقعه لری اولدینی کی کوره کلده
اکتفا ایتمز . هر واقعه ملک سینی ، قانونی ده
آرامنه چایشیر ، واقعه لریک ایضاحی ده
کند بینه بر وظیفه بیایر . بعضی ورخاره
کوره ، برچوق واقعه لریک و منارددر لر .
کندی نوع لرندن باشقه واقعه لر اولدینی
ایچین ، سبیلری کشف ایدیلده بوندن
تاریخی قانونلر چیقماز . حاله بوک قانون
سببیت رابطه سندن عبارتدر . هر ایکی واقعه
آراسنده کی سببیتک اولده می بر قانوندر :
ایسترسه برواقه ، بالکیز بر دفعه و نوعه کل سینه

بوندن باشقه دیار بکر ولایت جانلی بر
خالقیات ، موزده سیدر . نورلک ، کردک مختلف
شعبه لرینه منسوب خاق ماسالری ، خلق
شعر لری ، خاق ، وسیقیسی ، خاق اعتقاد لری ،
ضرب منظر ، خلق - سوز لری و بیله چهل
اعتباریلده بو ولایت سوک درجه ده زنیکندر .
دیار بکرک اقتصادی قیمتنه کانجه بونی - سوله ملک
بیله لزوم سوزدر : زرا ، هراس سبیلورک
طور ایتمک اوتی ده ، آتی ده باشند باشه آلتوندر .
بیله بر اوله ملک تاریخی ، ایچماهی
اقتصادی زونارینک عموم ایچین مجهول
قاله ، قنجویز بو بورمایان والی بک افندی
بوندن اوج آی اول ، بو کونکی احتیاج لری
تعیین ایدرک زنیکن بر سالامه وجوده
کتیر ملک اوزره برانجمن تشکیل ایشلردی .
کله ملک حرولک ورودینه
قادر : آزار آزار چیقماق اوزره بو هفته دن
اعتباراً سالنامه تک بریمی فورمه سنک طبعنه
باشلان . بقی کورمکه ، باهی بز ، و مانی و عالی
فصالیلره بو بوک قیمت ورن محترم مؤزرفه
ملکته ز نامه ، تشکر لر ایدرز .

تاریخ داتر : ضیا کولک آلپ

تاریخ علمی ، یوقسه صنعتی ؟
کچن کون ، بر آرداشم بوله بر سؤال
ايراد اشدی :

بوینه عمومی برانمودج و بکدر . مثلاً
 قدیم روما امپراطورانی نارینه اشهر
 قلمش بر واقعه در . بوحاله ، روما امپراطور .
 لغتک بر اجماعی نمودج او با سینه مانع او مالز .
 بناه عایه بوا امپراطور لغتک پینی بولفله تاریخی
 بر قانون الده ایش اولورز . شیئی تاریخ
 کرک جمیلرله . ژولری ، کرک روز سانس ،
 ره فورم ، انقلاب کی واقعه لری عمومی
 انمودج لر حانه افراخ ایدکجه ، بوقانون لری
 بولمه ملا . شیئی تاریخ بوا ایش لری یلار کنه ،
 سو- بواوژی به دوشرو کیتیش ، اونکله هیله
 شی اولمش اولور .

واها ای ثلغین ایدیله یلیر . مفکوره آماجنگ
 کوک لری ، ماضینک نه قادر درین نقطه لرینه
 ایدیلیر سه ، استقبالده کی چچکار لری ویش لری ده
 اودر حاده طرفوانلی و فیضی اولور . آلمان
 مورخارندن زاجکه ، تاریخ ماضی نی ییلرله
 عامی دکل ، استقبالی یایق صنعتیدر
 دیردی . تاریخک بوقوعه ، اوتو آکندن
 آیریق ایچین ده لی تاریخ و آدی و پر یلیر .
 کورولور که ملی تاریخ ، مایه تیجه بر صنعتدر
 پداغوش لیک ، تریوی بر صنعتدر . بونک
 وظیفه سی چوجوقلرله دده لریک مفاحرینی
 ملنگ ش- ان لرینی ، وطنک شرفارینی
 و کره تکدر .

کورولور که شیئی تاریخ عامیله علم
 مایه بنددر . بوعلم ، کچیش واقعه لریک
 منقل بر عامی سورنده باشلا دینی حالده ،
 تیجاده سو- بواوژی ایله بر لیشور .
 ملی تاریخک کچه ، بونک ظاهری صرف
 پداغوش لیکدر . چوجوقلرله کندی و طنارینی
 سو- بر مک ، مان لرینی که محترم برات طایفه ق
 ایچین ک ای واط- اونلره آتارک فضیلت لرینی ،
 قهرمان لقارینی . ملنگ شانل شرفی سر آتیش لرینی
 او کره تکدر . چوجوقلرله استقبال ایچین
 و پر یلرک مفکوره ، تاریخ واقعه لره

تاریخک بوا کی نوعیله قائده لیدر ،
 ابکیچی ده لزوم لیدر . مورخ لریک اعتقاد
 ایدیلر چکار لری که مهم نقطه ، شیئی تاریخک
 ملی تاریخک هر بیت اصول لری
 سو- وقا قدر . خلاصه ، دیبه یلیر که
 شیئی تاریخ افسانیک حافظه لیدر ،
 ملی تاریخ ایسه ، مالد اولدینی ملنگ
 وجد لیدر .

ضیا کولک آلب